

Shivaji University, Kolhapur

Department OF MARATHI

New Syllabus June 20180-19

Vision and Mission

1. Department of Marathi is basically the department of language and literature. Therefore the development of this department must be in both directions. The Department intends to continue with its exploration of modern Marathi Literature, comparative literature, sociology of literature, folk literature, Linguistics, Dialects study, applied and creative language skills.

2. The development of Translation skills, applied writing and professional writing skills is the necessity of the hour. Similarly, emphasis must be given on use of modern technology. Development of literature and language teaching at various levels through various courses is to be emphasized. Preparing dictionaries and research of various dialects of Marathi is necessary.

3. To Create literary awareness in the new generation is our mission. Literature is fundamentally a socio-cultural fact. Investigation, search and teaching this fact through the study of language and literature is our vision

4. Taking into account cotemporary trends, modern Medias and regional needs, department intends to develop a strategy of teaching, training & research.

Program Outcomes

1. To Promote studies and research in Marathi language and Literature

2. To Promote literary skills of the students.

3. To Make sensitive, learned, cultured and ideal citizens for the nation

4. To Provide guidance for the preparation of SET/NET examinations.

5. To promote research in various dialects of Marathi.

6. To foster practice of creative writing and studies in applied language skills.

Program Specific Outcomes

The following are the learning outcomes that we would like to see each Marathi student Graduate with :

1. The Student will have knowledge of the different trends, types and movements of the Marathi Literature and Language across the period.
2. The Students will be equipped with new perspectives to look at society and culture with the help of various
3. The students will be familiar with research practices in Marathi language and literature.
4. The Students will be able to use appropriate language.
5. The Students will be able to write creatively.
6. The Students of different faculties will have the knowledge of use of language, Indian culture, book history, publication of book, script editing and creative writing.
7. The Students will have the training for all competitive exams including NET and SET examinations.
8. The Programme will help to make creative, sensitive, ideal and learned human being for better future of India.

Course Outcomes

Part-I Semester-I

(Core Courses)/ (Compulsory Papers)

MAR 1	भाषिक आविष्काराची रूपे	<ol style="list-style-type: none">1. विद्यार्थ्यांना भाषिक आविष्काराचे स्वरूप समजून घेता येते.2. विद्यार्थ्यांना भाषेची सर्जनशील प्रक्रिया समजून घेणे शक्य हाईल.3. भाषा आणि साहित्य यांचा संबंध समजून घेता येतो.4. भाषा आणि साहित्यप्रकार यातील अनुबंध लक्षात येतो.
MAR 2.1	विशेष साहित्यकृतींचा अभ्यास	<ol style="list-style-type: none">1. विद्यार्थ्यांना लेखक अभ्यासपद्धतीचा उपयोग कसा करावा हे कळते.2. लेखकाचे वाङ्मयीन व्यक्तिमत्व आणि लेखक व त्याचा समकाल समजून घेता येतो.3. साहित्यकृतीतून लेखकाच्या समकालाचे प्रतिबिंब कशा प्रकारे प्रकट होते याचा अभ्यास करता येईल.

		<ol style="list-style-type: none"> 4. लेखकाच्या इतर साहित्यकृती विचारात घेऊन लेखकाच्या वाङ्मयीन जडणघडणीचा विचार करता येईल. 5. एकूण वाङ्मयीन परंपरेत लेखकाचे योगदान समजून घेणे विद्यार्थ्यांना शक्य होईल.
MAR 2.2	विशेष साहित्यकृतींचा अभ्यास	<ol style="list-style-type: none"> 1. विद्यार्थ्यांना लेखक अभ्यासपद्धतीचा उपयोग कसा करावा हे कळते. 2. लेखकाचे वाङ्मयीन व्यक्तिमत्व आणि लेखक व त्याचा समकाल समजून घेता येतो. 3. साहित्यकृतीतून लेखकाच्या समकालाचे प्रतिबिंब कशा प्रकारे प्रकट होते याचा अभ्यास करता येईल. 4. लेखकाच्या इतर साहित्यकृती विचारात घेऊन लेखकाच्या वाङ्मयीन जडणघडणीचा विचार करता येईल. 5. एकूण वाङ्मयीन परंपरेत लेखकाचे योगदान समजून घेणे विद्यार्थ्यांना शक्य होईल.
MAR 3	आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास	<ol style="list-style-type: none"> 1. स्वातंत्र्यपूर्व काळातील महाराष्ट्रातील सामाजिक, राजकीय, सांस्कृतिक जीवनाची पार्श्वभूमी समजून घेणे तसेच त्याचा साहित्य यांचा आंतरसंबंध विद्यार्थ्यांना अभ्यासता येईल. 2. या काळातील विविध साहित्यप्रवाहांचा इतिहास अभ्यासताना त्या-त्या प्रवाहातील वाङ्मयप्रकारांचे स्वरूप वैशिष्ट्ये समजून घेता येतील. 3. मुख्य प्रवाहातील साहित्याबरोबर इतर समांतर साहित्यप्रवाहांची वैशिष्ट्ये समजून घेता येतील.
(Elective Courses)/ (Optional Papers)		
MAR 4.1	आंतरभारतीय साहित्याचा अभ्यास	<ol style="list-style-type: none"> 1. भारतीयत्व ही संकल्पना विद्यार्थ्यांना समजून घेता येतील 2. आंतरभारतीय साहित्यातून प्रकट होणाऱ्या भारतीय संस्कृतीचा परिचय विद्यार्थ्यांना होईल.

		<ol style="list-style-type: none"> 3. आंतरभारतीय भाषा भगिनी ही संकल्पना समजून घेता येईल. 4. राष्ट्रीय एकात्मता आणि इतर मानवी मूल्यांविषयी विद्यार्थ्यांच्या मनामध्ये जाणीव निर्माण होईल. 5. विद्यार्थ्यांमध्ये मराठी भाषेबरोबरच इतर भारतीय भाषा आणि साहित्यविषयीची रुची वाढेल.
MAR 4.2	लोकसाहित्य व लोककला	<ol style="list-style-type: none"> 1. लोकसाहित्य आणि लोकसंस्कृती यातील परस्पर संबंध विद्यार्थ्यांना समजून घेता येईल. 2. विद्यार्थ्यांना लोकसाहित्याची संकल्पना समजून घेता येईल. 3. लोकसाहित्याच्या परंपरेची ओळख विद्यार्थ्यांना होईल. 4. लोकसाहित्याचा उगम आणि व्याप्तीबद्दल माहिती होईल
MAR 4.3	आधुनिक भाषाविज्ञान	<ol style="list-style-type: none"> 1. भाषिक व्यवहाराचे स्वरूप समजावून घेऊन भाषा वैज्ञानिकांच्या भाषाविषयक संकल्पना विद्यार्थ्यांना अभ्यासता येते. 2. आधुनिक भाषाविज्ञानाचा मराठी भाषेच्या संदर्भात परिचय करून घेता येईल. 3. भाषेच्या अभ्यासाच्या पद्धतीचा मराठी भाषेच्या संदर्भात विचार करता येईल. 4. भाषिक परिवर्तनाचे स्वरूप विद्यार्थ्यांना अभ्यासता येईल.
MAR 4.4	सर्जनशील लेखन	<ol style="list-style-type: none"> 1. सर्जनशील लेखनातून प्रकट होणाऱ्या माणूस आणि समाज यातील परस्परसंबंधाचा शोध घेता 2. सर्जनशील लेखनाच्या विविध अभिव्यक्तींचा अभ्यास विद्यार्थ्यांना करता येईल. 3. विद्यार्थ्यांना सर्जनशील साहित्यप्रकारांची ओळख होईल. 4. सर्जनशील लेखनाचे विशेष अभ्यासता येतील.

MAR 4.5	भाषांतरमीमांसा	<ol style="list-style-type: none"> 1. भाषांतरमीमांसेचे स्वरूप आणि संकल्पनेचा विद्यार्थ्यांना परिचय होईल. 2. भाषांतरमीमांसेचे प्रकार आणि वाटचालीची माहिती करून घेता येईल. 3. भाषांतर संकल्पनेचे तात्त्विक स्वरूप आणि महत्त्व लक्षात येईल.
Part-I Semester-II		
MAR 1	भाषिक आविष्काराची रूपे	<ol style="list-style-type: none"> 1. विद्यार्थ्यांना भाषिक आविष्काराचे स्वरूप समजून घेता येते. 2. विद्यार्थ्यांना भाषेची सर्जनशील प्रक्रिया समजून घेणे शक्य हाईल. 3. भाषा आणि साहित्य यांचा संबंध समजून घेता येतो. 4. भाषा आणि साहित्यप्रकार यातील अनुबंध लक्षात येतो.
MAR 2.1	विशेष साहित्यकृतींचा अभ्यास	<ol style="list-style-type: none"> 1. विद्यार्थ्यांना लेखक अभ्यासपद्धतीचा उपयोग कसा करावा हे कळते. 2. लेखकाचे वाङ्मयीन व्यक्तिमत्व आणि लेखक व त्याचा समकाल समजून घेता येतो. 3. साहित्यकृतीतून लेखकाच्या समकालाचे प्रतिबिंब कशा प्रकारे प्रकट होते याचा अभ्यास करता येईल. 4. लेखकाच्या इतर साहित्यकृती विचारात घेऊन लेखकाच्या वाङ्मयीन जडणघडणीचा विचार करता येईल. 5. एकूण वाङ्मयीन परंपरेत लेखकाचे योगदान समजून घेणे विद्यार्थ्यांना शक्य होईल.
MAR 2.2	विशेष साहित्यकृतींचा अभ्यास	<ol style="list-style-type: none"> 1. विद्यार्थ्यांना लेखक अभ्यासपद्धतीचा उपयोग कसा करावा हे कळते.

		<ol style="list-style-type: none"> 2. लेखकाचे वाङ्मयीन व्यक्तिमत्त्व आणि लेखक व त्याचा समकाल समजून घेता येतो. 3. साहित्यकृतीतून लेखकाच्या समकालाचे प्रतिबिंब कशा प्रकारे प्रकट होते याचा अभ्यास करता येईल. 4. लेखकाच्या इतर साहित्यकृती विचारात घेऊन लेखकाच्या वाङ्मयीन जडणघडणीचा विचार करता येईल. 5. एकूण वाङ्मयीन परंपरेत लेखकाचे योगदान समजून घेणे विद्यार्थ्यांना शक्य होईल.
MAR 3	आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास	<ol style="list-style-type: none"> 1. स्वातंत्र्यपूर्व काळातील महाराष्ट्रातील सामाजिक, राजकीय, सांस्कृतिक जीवनाची पार्श्वभूमी समजून घेणे तसेच त्याचा साहित्य यांचा आंतरसंबंध विद्यार्थ्यांना अभ्यासता येईल. 2. या काळातील विविध साहित्यप्रवाहांचा इतिहास अभ्यासताना त्या-त्या प्रवाहातील वाङ्मयप्रकारांचे स्वरूप वैशिष्ट्ये समजून घेता येतील. 3. मुख्य प्रवाहातील साहित्याबरोबर इतर समांतर साहित्यप्रवाहांची वैशिष्ट्ये समजून घेता येतील.
(Elective Courses)/ (Optional Papers)		
MAR 4.1	आंतरभारतीय साहित्याचा अभ्यास	<ol style="list-style-type: none"> 1. भारतीयत्व ही संकल्पना विद्यार्थ्यांना समजून घेता येतील 2. आंतरभारतीय साहित्यातून प्रकट होणाऱ्या भारतीय संस्कृतीचा परिचय विद्यार्थ्यांना होईल. 3. आंतरभारतीय भाषा भगिनी ही संकल्पना समजून घेता येईल. 4. राष्ट्रीय एकात्मता आणि इतर मानवी मूल्यांविषयी विद्यार्थ्यांच्या मनामध्ये जाणीव निर्माण होईल. 5. विद्यार्थ्यांमध्ये मराठी भाषेबरोबरच इतर भारतीय भाषा आणि साहित्यविषयीची रुची वाढेल.
MAR 4.2	लोकसाहित्य व लोककला	<ol style="list-style-type: none"> 1. लोकसाहित्य आणि लोकसंस्कृती यातील परस्पर संबंध विद्यार्थ्यांना समजून घेता येईल.

		<ol style="list-style-type: none"> 2. विद्यार्थ्यांना लोकसाहित्याची संकल्पना समजून घेता येईल. 3. लोकसाहित्याच्या परंपरेची ओळख विद्यार्थ्यांना होईल. 4. लोकसाहित्याचा उगम आणि व्याप्तीबद्दल माहिती होईल.
MAR 4.3	आधुनिक भाषाविज्ञान	<ol style="list-style-type: none"> 1. भाषिक व्यवहाराचे स्वरूप समजावून घेऊन भाषा वैज्ञानिकांच्या भाषाविषयक संकल्पना विद्यार्थ्यांना अभ्यासता येते. 2. आधुनिक भाषाविज्ञानाचा मराठी भाषेच्या संदर्भात परिचय करून घेता येईल. 3. भाषेच्या अभ्यासाच्या पद्धतींचा मराठी भाषेच्या संदर्भात विचार करता येईल. 4. भाषिक परिवर्तनाचे स्वरूप विद्यार्थ्यांना अभ्यासता येईल.
MAR 4.4	सर्जनशील लेखन	<ol style="list-style-type: none"> 1. सर्जनशील लेखनातून प्रकट होणाऱ्या माणूस आणि समाज यातील परस्परसंबंधाचा शोध घेता . 2. सर्जनशील लेखनाच्या विविध अभिव्यक्तींचा अभ्यास विद्यार्थ्यांना करता येईल. 3. विद्यार्थ्यांना सर्जनशील साहित्यप्रकारांची ओळख होईल. 4. सर्जनशील लेखनाचे विशेष अभ्यासता येतील.
MAR 4.5	भाषांतरमीमांसा	<ol style="list-style-type: none"> 1. भाषांतरमीमांसेचे स्वरूप आणि संकल्पनेचा विद्यार्थ्यांना परिचय होईल. 2. भाषांतरमीमांसेचे प्रकार आणि वाटचालीची माहिती करून घेता येईल. 3. भाषांतर संकल्पनेचे तात्त्विक स्वरूप आणि महत्व लक्षात येईल.
Part-II Semester-III		
(Core Courses)/ (Compulsory Papers)		

<p>MAR 5</p>	<p>साहित्यप्रकारांचा सूक्ष्म विचार</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. विद्यार्थ्यांना साहित्यप्रकारांची संकल्पना समजून घेता येईल. 2. विविध वाङ्मयप्रकारातील कथनांचे स्वरूप अभ्यासता येईल. 3. वेगवेगळ्या वाङ्मय प्रकारातील कथानविशेष विद्यार्थ्यांना अभ्यासता येतील. 4. वाङ्मयप्रकारातील कथनाचा तुलनात्मकदृष्ट्या विचार विद्यार्थ्यांना करता येईल.
<p>MAR 6.1</p>	<p>विशेष साहित्यकृतींचा अभ्यास</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. लेखक अभ्यासपद्धती उपयोग कसा करावा हे विद्यार्थ्यांना समजून घेता येईल. 2. लेखकाचे वाङ्मयीन व्यक्तिमत्त्व आणि लेखक व त्याचा समकाल विद्यार्थ्यांना समजून घेण्यास मदत होईल. 3. साहित्यकृतीतून लेखकाच्या समकालाचे प्रतिबिंब कशा प्रकारे होते याचा विद्यार्थ्यांना समजून घेता येईल. 4. एकूण वाङ्मयीन परंपरेत लेखकाचे योगदान समजून घेता येईल.
<p>MAR 6.2</p>	<p>विशेष साहित्यकृतींचा अभ्यास</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. लेखक अभ्यासपद्धती उपयोग कसा करावा हे विद्यार्थ्यांना समजून घेता येईल 2. लेखकाचे वाङ्मयीन व्यक्तिमत्त्व आणि लेखक व त्याचा समकाल विद्यार्थ्यांना समजून घेण्यास मदत होईल. 3. साहित्यकृतीतून लेखकाच्या समकालाचे प्रतिबिंब कशा प्रकारे होते याचा विद्यार्थ्यांना अभ्यास करता येईल. 4. एकूण वाङ्मयीन परंपरेत लेखकाचे योगदान समजून घेता येईल.

MAR 7	आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास	<ol style="list-style-type: none"> 1. १९५०-२००० या काळातील महाराष्ट्रातील सामाजिक, राजकीय, सांस्कृतिक जीवनाची पार्श्वभूमी समजून घेणे तसेच त्याचा साहित्य यांचा आंतरसंबंध विद्यार्थ्यांना अभ्यासता येईल. 2. या काळातील विविध साहित्यप्रवाहांचा इतिहास अभ्यासताना त्या-त्या प्रवाहातील वाङ्मयप्रकारांचे स्वरूप वैशिष्ट्ये समजून घेता येतील 3. मुख्य प्रवाहातील साहित्याबरोबर इतर समांतर साहित्यप्रवाहांची वैशिष्ट्ये समजून घेता येतील.
(Elective Courses)/ (Optional Papers)		
Part-II semester-IV		
MAR 8.1	आंतरभारतीय साहित्याचा अभ्यास	<ol style="list-style-type: none"> 1. भाषांतर प्रक्रियेला असणारे महत्त्व विद्यार्थ्यांच्या लक्षात येईल. 2. वेगवेगळ्या भारतीय भाषांतील साहित्याचा विद्यार्थ्यांना परिचय करून घेता येईल. 3. विद्यार्थ्यांना वेगवेगळ्या भारतीय प्रांतातील जीवनदर्शन समजून घेता येईल. घेणे. 4. भारतीय सांस्कृतिक व सामाजिक पर्यावरण अभ्यासता येईल. 5. मराठी भाषा व इतर भाषा साहित्यातील साम्यभेद जाणून घेता येईल.
MAR 8.2	लोकसाहित्य व लोककला	<ol style="list-style-type: none"> 1. लोकसाहित्य आणि लोकसांस्कृती यातील परस्पर संबंध विद्यार्थ्यांना समजून घेता येईल. 2. विद्यार्थ्यांना लोकसाहित्याची संकल्पना समजून घेता येईल. 3. लोकसाहित्याच्या परंपरेची ओळख विद्यार्थ्यांना होईल. 4. लोकसाहित्याचा उगम आणि व्याप्तीबद्दल माहिती होईल.

		5. महाराष्ट्रातील लोककला समजतील.
MAR 8.3	आधुनिक भाषाविज्ञान	<ol style="list-style-type: none"> 1. वाक्यविचारांचे स्वरूप विद्यार्थी मराठी भाषेच्या संदर्भात विचारात घेतील. 2. मराठी भाषेच्या उत्पत्तीच्या संदर्भात भाषाकुलाची संकल्पना अभ्यासता येईल. 3. मराठीच्या बोलींचा प्रमाण मराठीशी असणारा संबंध अभ्यासता येईल. 4. मराठीवरील अन्य भाषांचा प्रभाव विद्यार्थ्यांना तपासता येईल 5. मराठीतील व्याकरणाचा प्रयोग आणि विभक्तीच्या संदर्भात विचार करता येईल.
MAR 8.4	सर्जनशील लेखन	<ol style="list-style-type: none"> 1. विद्यार्थ्यांना सर्जनशील लेखनातून विचार, भाव-भावना आणि गोष्टी मांडणाचा सराव होईल. 2. सर्जनशील लेखनासाठी वातावरण निर्मिती, कथानक, पात्रांचा विकास आणि भाषेचा वापर कसा करावा याबद्दलची तंत्रे विद्यार्थ्यांना अवगत करता येईल 3. विविध प्रकारचे साहित्यप्रकार हाताळण्याचा विद्यार्थ्यांना सराव होईल.
MAR 8.5	भाषांतरमीमांसा	<ol style="list-style-type: none"> 1. भाषांतरमीमांसेचे स्वरूप विद्यार्थ्यांना समजून घेता येईल. 2. भाषांतरविचाराचे महत्त्व विद्यार्थ्यांना कळेल. 3. प्रेमचंद यांच्या कथांच्या निवडक मराठी अनुवादाची चिकित्सा करता येईल. 4. प्रत्यक्ष विद्यार्थ्यांना हिंदी कथांचे भाषांतर करता येईल.
Part-I Semester-I		
(Core Courses) / (Compulsory Papers)		
MAR 9	समाजभाषाविज्ञान	<ol style="list-style-type: none"> 1. समाज, संस्कृती आणि भाषा यांमधील परस्परसंबंध समजून घेता येतील.

		<ol style="list-style-type: none"> 2. समाजभाषाविज्ञानाची व्याप्ती विद्यार्थ्यांना समजून घेता येईल. 3. भाषाव्यवहाराची विविधता समजून घेता येईल. 4. भाषासंपर्क व भाषिक नियोजन म्हणजे काय ते समजून घेता येईल. 5. बहुभाषिक देशांतील भाषिक प्रश्नांचा परिचय होईल. 6. भाषिक नियोजनाची उद्दिष्ट्ये जाणून घेता येईल. 7. भाषाशिक्षणाचे स्वरूप आणि भाषा शिक्षणाच्या विविध बाजूंचा अभ्यास करता येईल. 8. मराठीच्या विविध बोलींचा समाजभाषावैज्ञानिक विचार विद्यार्थ्यांना करता येईल.
MAR 10.1	वाङ् मयीन संस्कृती	<ol style="list-style-type: none"> 1. वाङ्मयीन संस्कृती ही संकल्पना विद्यार्थ्यांना समजून घेता येईल. 2. समाज आणि संस्कृती यातील अनुबंध विद्यार्थ्यांच्या लक्षात येईल. 3. मौखिक आणि लिखित परंपरेत वाङ्मयीन परंपरेला संघटीत करणाऱ्या घटकांचा विचार करता येईल. 4. वाङ्मयीन संस्कृतीचे स्वरूप विद्यार्थ्यांना तपासता येईल.
MAR 10.2	प्रभाव अभ्यास	<ol style="list-style-type: none"> 1. प्रभाव अभ्यासाची संकल्पना विद्यार्थ्यांना समजून घेता येईल. 2. प्रभाव आणि अनुकरण यांतील अनुबंध समजून घेता येईल. 3. काळानुरूप निर्माण झालेल्या राजकीय, वाङ्मयीन आणि सांस्कृतिक सत्ताकेंद्रांचा साहित्यावर कसा प्रभाव पडतो हे विद्यार्थ्यांच्या लक्षात येईल.

MAR 11	समीक्षा सिद्धांत आणि उपयोजन	<ol style="list-style-type: none"> 1. उपयोजित समीक्षेतील काही समीक्षेचे स्वरूप माहिती करून घेता येईल. 2. समाजशास्त्रीय व आदिबंधात्मक समीक्षा या समीक्षाप्रवाहांचा विचार विद्यार्थ्यांना करता येईल. 3. प्रत्यक्ष उपयोजित समीक्षेचे उपयोजन म्हणून निवडक साहित्यकृतींचा विद्यार्थ्यांना विचार करता येईल.
(Elective Courses)/ (Optional Papers)		
MAR 12.1	संस्कृती अभ्यास	<ol style="list-style-type: none"> 1. संस्कृती अभ्यास या ज्ञानशाखेची ओळख विद्यार्थ्यांना होईल. 2. बदलत्या सामाजिक आणि राजकीय संदर्भात साहित्य संस्कृती यांच्या संबंधाचा विद्यार्थ्यांना अभ्यास करता येईल. 3. आंतरविद्याशाखीय अभ्यासपद्धतीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून घेता येईल. 4. साहित्य आणि इतर अभिव्यक्तीरूपांच्या परस्पर संबंधांचा संस्कृती अभ्यासावरील प्रभाव विद्यार्थ्यांना अभ्यासता येईल.
MAR 12.2	तौलनिक साहित्य	<ol style="list-style-type: none"> 1. तौलनिक साहित्याभ्यासाची संकल्पना व स्वरूप विद्यार्थ्यांना समजून घेता येईल. 2. विश्वसाहित्य, राष्ट्रीय साहित्य व सर्वसाधारण साहित्य या संकल्पनांचे परस्परसंबंध विद्यार्थ्यांना अभ्यासता येतील. 3. भारतीय साहित्य बाबतीचे विविध दृष्टिकोण अभ्यासता येतील 4. साहित्याचे वर्गीकरण व साहित्यातील वाद-संप्रदाय यांचा अभ्यास करता येईल.

MAR 12.3	बोली अभ्यास	<ol style="list-style-type: none"> 1. भाषा, बोली आणि समाजाचा परस्परसंबंध विद्यार्थ्यांना अभ्यासता येईल. 2. प्रमाणभाषा आणि बोली स्वरूप, विशेष विद्यार्थ्यांना समजून घेता येतील. 3. बोलीभाषांची निर्मितीप्रक्रिया विद्यार्थ्यांना अभ्यासता येईल. 4. बोलीच्या अभ्यासाचे महत्त्व विद्यार्थ्यांना समजून घेता येईल.
MAR 12.4	ग्रंथ इतिहास	<ol style="list-style-type: none"> 1. ग्रंथ इतिहासाची संकल्पना व स्वरूप विद्यार्थ्यांना समजून घेता येईल. 2. मुद्रणपूर्व मराठीतील ग्रंथव्यवहार विद्यार्थ्यांना अभ्यासता येईल. 3. ग्रंथ इतिहासाच्या विविध पद्धती व दृष्टिकोण यांचा विद्यार्थ्यांना परिचय करून घेता येईल. 1. हस्तलिखितांच्या संशोधनाचे पद्धतीशास्त्र विद्यार्थ्यांना अभ्यासता येईल. 2. पाठचिकित्साशास्त्राचे महत्त्व व स्वरूप विद्यार्थ्यांना अभ्यासता येईल.
MAR 12.5	ग्रंथ प्रकाशन आणि संपादन	<ol style="list-style-type: none"> 1. ग्रंथ प्रकाशनाचे स्वरूप विद्यार्थ्यांना ध्यानात घेता येईल. 2. ग्रंथ प्रकाशन, ग्रंथ व्यवहार व प्रकाशनसंस्कृती याविषयी माहिती घेता येईल. 3. ग्रंथनिर्मितीतील बारकावे समजून विद्यार्थ्यांना घेता येतील. 4. तसेच मुद्रणप्रक्रिया व त्यामध्ये होत असलेले बदल विद्यार्थ्यांना ध्यानात येतील.
PART -II, SEMESTER - IV		
(Core Courses)/ (Compulsory Papers)		

<p>MAR 13</p>	<p>समाजभाषाविज्ञान</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. समाज, संस्कृती आणि भाषा यांमधील परस्परसंबंध समजून घेता येतील. 2. समाजभाषाविज्ञानाची व्याप्ती विद्यार्थ्यांना समजून घेता येईल. 3. भाषाव्यवहाराची विविधता समजून घेता येईल. 4. भाषासंपर्क व भाषिक नियोजन म्हणजे काय ते समजून घेता येईल. 5. बहुभाषिक देशातील भाषिक प्रश्नांचा परिचय होईल. 6. भाषिक नियोजनाची उद्दिष्ट्ये जाणून घेता येईल. 7. भाषाशिक्षणाचे स्वरूप आणि भाषा शिक्षणाच्या विविध बाजूंचा अभ्यास करता येईल. 8. मराठीच्या विविध बोलींचा समाजभाषावैज्ञानिक विचार विद्यार्थ्यांना करता येईल.
<p>MAR 14.1</p>	<p>वाङ्मयीन संस्कृती</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. वाङ्मयीन संस्कृती ही संकल्पना विद्यार्थ्यांना समजून घेता येईल. 2. समाज आणि संस्कृती यातील अनुबंध विद्यार्थ्यांच्या लक्षात येईल. 3. मौखिक आणि लिखित परंपरेत वाङ्मयीन परंपरेला संघटीत करणाऱ्या घटकांचा विचार करता येईल. 4. वाङ्मयीन संस्कृतीचे स्वरूप विद्यार्थ्यांना तपासता येईल.
<p>MAR 14.2</p>	<p>प्रभाव अभ्यास</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. प्रभाव अभ्यासाची संकल्पना विद्यार्थ्यांना समजून घेता येईल. 2. प्रभाव आणि अनुकरण यांतील अनुबंध समजून घेता येईल.

		3. काळानुरूप निर्माण झालेल्या राजकीय, वाङ्मयीन आणि सांस्कृतिक सत्ताकेंद्रांचा साहित्यावर कसा प्रभाव पडतो हे विद्यार्थ्यांच्या लक्षात येईल.
MAR 15	मराठी समीक्षेची वाटचाल	<ol style="list-style-type: none"> 1. उपयोजित समीक्षेतील काही समीक्षेचे स्वरूप माहिती करून घेता येईल. 2. समाजशास्त्रीय व आदिबंधात्मक समीक्षा या समीक्षाप्रवाहांचा विचार विद्यार्थ्यांना करता येईल. 3. प्रत्यक्ष उपयोजित समीक्षेचे उपयोजन म्हणून निवडक साहित्यकृतींचा विद्यार्थ्यांना विचार करता येईल. 4. मराठी समीक्षा व्यवहार समजेल. 5. प्रमुख मराठी समीक्षकांची कामगिरी समजेल.
(Elective Courses)/ (Optional Papers)		
MAR 16.1	संस्कृती अभ्यास	<p>CO 1 संस्कृती अभ्यास या ज्ञानशाखेची ओळख विद्यार्थ्यांना होईल.</p> <p>CO 2 बदलत्या सामाजिक आणि राजकीय संदर्भात साहित्य संस्कृती यांच्या संबंधाचा विद्यार्थ्यांना अभ्यास करता येईल.</p> <p>CO 3 आंतरविद्याशाखीय अभ्यासपद्धतीची विद्यार्थ्यांना ओळख करून घेता येईल.</p> <p>CO 4 साहित्य आणि इतर अभिव्यक्तीरूपांच्या परस्पर संबंधांचा संस्कृती अभ्यासावरील प्रभाव विद्यार्थ्यांना अभ्यासता येईल.</p>
MAR 16.2	तौलनिक साहित्य	<ol style="list-style-type: none"> 1. तौलनिक साहित्याभ्यासाची संकल्पना व स्वरूप विद्यार्थ्यांना समजून घेता येईल.

		<ol style="list-style-type: none"> 2. विश्वसाहित्य, राष्ट्रीय साहित्य व सर्वसाधारण साहित्य या संकल्पनांचे परस्परसंबंध विद्यार्थ्यांना अभ्यासता येतील. 3. भारतीय साहित्य बाबतीचे विविध दृष्टिकोण अभ्यासता येतील 4. साहित्याचे वर्गीकरण व साहित्यातील वाद-संप्रदाय यांचा अभ्यास करता येईल.
MAR 16.3	बोली अभ्यास	<ol style="list-style-type: none"> 1. भाषा, बोली आणि समाजाचा परस्परसंबंध विद्यार्थ्यांना अभ्यासता येईल. 2. प्रमाणभाषा आणि बोली स्वरूप, विशेष विद्यार्थ्यांना समजून घेता येतील. 3. बोलीभाषांची निर्मितीप्रक्रिया विद्यार्थ्यांना अभ्यासता येईल. 4. बोलीच्या अभ्यासाचे महत्त्व विद्यार्थ्यांना समजून घेता येईल.
MAR 16.4	ग्रंथ इतिहास	<ol style="list-style-type: none"> 1. ग्रंथ इतिहासाची संकल्पना व स्वरूप विद्यार्थ्यांना समजून घेता येईल. 2. मुद्रणपूर्व मराठीतील ग्रंथव्यवहार विद्यार्थ्यांना अभ्यासता येईल. 3. ग्रंथ इतिहासाच्या विविध पद्धती व दृष्टिकोण यांचा विद्यार्थ्यांना परिचय करून घेता येईल. 4. हस्तलिखितांच्या संशोधनाचे पद्धतीशास्त्र विद्यार्थ्यांना अभ्यासता येईल. 5. पाठचिकित्साशास्त्राचे महत्त्व व स्वरूप विद्यार्थ्यांना अभ्यासता येईल.
MAR 16.5	ग्रंथ प्रकाशन आणि संपादन	<ol style="list-style-type: none"> 1. ग्रंथ प्रकाशनाचे स्वरूप विद्यार्थ्यांना ध्यानात घेता येईल. 2. ग्रंथ प्रकाशन, ग्रंथ व्यवहार व प्रकाशनसंस्कृती याविषयी माहिती घेता येईल. 3. ग्रंथनिर्मितीतील बारकावे समजून विद्यार्थ्यांना घेता येतील.

		4. तसेच मुद्रणप्रक्रिया व त्यामध्ये होत असलेले बदल विद्यार्थ्यांना ध्यानात येतील.
--	--	---